

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 26a

Pavakathakali: handpoppentheater uit India

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum. Pavakathakali is traditioneel handpoppentheater uit de Indiase deelstaat Kerala. Als de voorstelling begint, wordt een olielamp aangestoken. Tot het vaste repertoire van Pavakathakali hoort *Dakshayagam*. De god Daksha houdt een offerfeest. Zijn dochter Sati en haar man, de god Shiva, nodigt hij niet uit. Shiva vat dat op als een belediging. Sati gaat toch naar het feest. Daksha dreigt haar het huis uit te jagen, waarop Sati zich ritueel verbrandt. Nu verschijnt Shiva in de gedaante van een demon. Woedend hakt hij Daksha's hoofd af en vervangt het door een geitenkop. Het hier afgebeelde zogenoemde *pastichetheaterje* is beschilderd door Hetty Paërl. De bovenste figuur op de linkerzijkant is Daksha. Hij heeft een groen gezicht. Daaronder staan Sati en Shiva. Op de rechterzijkant van het theater zie je onderaan Daksha met een geitenkop. Op de voorkant van het theater heeft Shiva de gedaante van de demon Virabhadra. Een slang kronkelt om zijn hals en polsen. Met hoeveel handen beweegt de poppenspeler deze kwade god bij het offervuur?

Wil je nog meer weten over het internationale volkspoppenspel? Op www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl vind je informatie over de collectie en andere wetenswaardigheden, zoals een *poppentheater-abc*. Een leuk en leerzaam speurspel kan gemaakt worden op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. Deelnemers ontvangen gratis een kleurrijke poppenstrip. Concept en tekst: Otto van der Mieden © (2010). Veel kijk- en zoekplezier en applaus!

Doepak is het Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurticket goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: doepak) is een stang- en trucepop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speethout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.